

LES DECLARACIONS DE MACIA

Les declaracions del senyor Francesc Macià han estat comentades d'una manera barrocera pels periòdics de dreta.

Comprengem l'afany dels periòdics conservadors en intentar convèncer el poble que des del mes d'abril ençà no ha passat altra cosa que l'expulsió d'Alfons de Borbó, però que les institucions i la mentalitat que l'avalava, continuen amb la mateixa força i poder.

Som nosaltres, els homes que acomplirem la gesta, els que tenim de determinar la tasca a fer. Aquells que abans d'aquella data estaven ben avinçats amb el règim monàrquic en tot o en part, aquell que en les eleccions del 13 d'abril es va refusar pel poble — i s'explica que ara li sigui deslleial — no té cap dret a donar-nos patent de capacitat o incapacitat o a declarar-nos pertorbadors o anarquitzants.

La sinceritat que parli en Macià, és l'única que pot salvar la República i tota aquesta llei de llibertats que volem per a Catalunya. I direm més encara: és l'única que pot salvar dels adversaris i enemics, aquells interessos que poden conviure amb relativa dignitat i sense deshonorar-lo amb un règim de justícia.

La sala de sessions s'ha anat animant, i sembla més concorreguda. Protesta l'orador dels mals tractes que assegura que s'han donat als detinguts de la passada setmana a Hospitalat.

El doctor DOLCET sol·licita que s'intensifiqui la construcció d'altiplug nocturns per a evitar el trist espectacle de la gent que passa la nit al carrer.

El senyor BOTELLA es creu en el cas de dirigir una pregunta al Govern per sortir al pas de certs designis que atribueix als diputats de les dretes.

L'AGITACIO CONTRA EL REGIM

Després dels fets de Terol. —: Encara hi ha grups armats

Terol, 27. — Les forces que acudiren a Castel de Cabra, continuen establertes entorn l'esmentat poble, Alcarria i Calanda.

Aquest migdia ha arribat a Alcaniye un altra companyia d'infanteria, de Saragossa, seguint el seu viatge cap a Valderribes.

L'alcalde de Torroverda, comunica que durant la nit del dilluns, fou advertida dels voltants del poble, la presència d'homes armats.

Han sortit dos camions cap a Castel de Cabra amb els que es traslladaran aquí els nombrosos detinguts que hi ha a aquella població.

La directiva del comitè continua a la presó d'Alfons, a disposició del ministre de la Governació.

El xofre del cotxe en què realitzaren el viatge els directius de la junta revolucionària ha estat alliberat per haver-se demostrat que era alié als successos.

També han estat alliberats tres individus del Sindicat Únic.

El governador ha expressat la seva simpatia pel personal de comunicacions de Terol.

S'ha sabut que al poble de Villacobas, durant la sessió municipal, un dels regidors agradí l'alcalde, que resultà ferit.

L'ESTATUT DE CATALUNYA

Reunió del Comitè de Tècnics

Madrid, 27. — S'han reunit en el Ministeri de Finances, els tres tècnics del departament, encarregats d'estudiar la part econòmica de l'Estatut de Catalunya, en unió dels diputats senyors Corominas i Campalans.

Reunions dels parlamentaris catalans

Madrid, 27. — Demà es reuniran els diputats de l'Esquerra Catalana per tal de canviar impressions sobre els debats parlamentaris.

EL PARLAMENT DE LA REPUBLICA

El senyor Botella, radical-socialista dissident, atacà amb duresa els seus ex-caps polítics, i el Govern, amb motiu de l'aplicació, que considera negligida, dels preceptes constitucionals relatius a les congregacions religioses.

Proseguí el debat sobre el projecte de Consorci de les indústries militars, amb una intervenció del senyor Azaña

Madrid, 27. — En començar la sessió, a dos quarts de cinc de la tarda, els escons són buits, car totes les minories es troben reunides.

Mentre es llegeix l'acta de la sessió anterior, entren els o set diputats. Les tribunes són desanimades i el banc blau es troba buit.

S'aprova l'acta i es dona compte del despatx d'ofici.

El senyor DUÑON DE LARA exposa les vicissituds que passen els viatgers que volen traslladar-se des d'Almeria a Madrid, viatge en el qual, diu, s'hi esmercen, de vegades, 25 hores.

Demana que es posi remei a aquestes coses, ja que això posa de relleu la crítica situació en què es troben els empleats de ferrocarrils andalusos i sol·licita que se'ls auxilii.

EL PRESIDENT ofereix transmetre aquest prec al ministre de Comunicacions.

EL TRACTE ALS DETINGUTS, A HOSPITALAT

El doctor DOLCET sol·licita que s'intensifiqui la construcció d'altiplug nocturns per a evitar el trist espectacle de la gent que passa la nit al carrer.

La sala de sessions s'ha anat animant, i sembla més concorreguda. Protesta l'orador dels mals tractes que assegura que s'han donat als detinguts de la passada setmana a Hospitalat.

Prega el ministre de la Governació que nomeni una comissió investigadora ara que pot depurar tots els fets denunciats.

EL PRESIDENT promet transmetre els prec als respectius ministres.

ELS PRECEPTES CONSTITUCIONALS RELATIUS A LES ORDES RELIGIOSES

El senyor BOTELLA es creu en el cas de dirigir una pregunta al Govern per sortir al pas de certs designis que atribueix als diputats de les dretes.

Encara que les preguntes vagin examinades al cap del Govern i al ministre de la Governació, no obstant, espera que els ministres que estan assentats al banc blau li contestin.

Una de les preguntes es refereix a ço que ell creu que és incomplir la Constitució en el decret recentment dictat de dissolució de la Companyia de Jesús, pel qual hom cedex a les dretes les esglésies i els ornaments del culte, quan la Comissió estableix clarament que els béns de la companyia seran afectats a afers benèfics i a docents.

Pregunta el Govern si està disposat a mantenir aquesta concessió.

Pregunta també el Govern si no està disposat, segons l'autoritat la Constitució, a dissoldre les altres ordes religioses.

Censura el ministre de Justícia, el qual va fer propaganda contra les ordes religioses i en pro de la dissolució, i ara, quan és a les seves mans, no ho fa.

El PRESIDENT pregunta el senyor Botella si s'ha d'extendre molt, puix que el senyor Alvarez ha preguntat si això és una interpellació, ja que, en aquest cas, ell demanaria la paraula.

El senyor BOTELLA pregunta també perquè s'autoritza les ordes religioses perquè exercixin l'ensenyança quan la Constitució ho prohibeix.

El PRESIDENT diu que recull les paraules del senyor Botella, malgrat que ja li contestarà el ministre d'Instrucció Pública en nom del Govern.

El MINISTRE D'INSTRUCCIO PUBLICA diu que cap dels ministres no pot prendre la representació del Govern sense previ acord.

Sobre la darrera pregunta del senyor Botella, manifesta que sols pot dir que s'està acabant una llei sobre les ordes religioses, la qual vindrà tot seguit a la Cambra, i no sap com qualificar una acusació pública al Govern en el moment en què hom sap que la llei ja és preparada.

Quant a la pregunta que s'ha dirigit concretament al ministre d'Instrucció Pública, adverteix que hi ha setanta mil nens sense escola i que l'Estat no pot atendre totes les sol·licituds de creació de noves escoles per manca de mitjans.

El que cal fer, doncs, és tenir en compte el moment d'Espanya i no mirar sinó en ell.

El senyor BOTELLA rectifica breument i insisteix en els seus punts de vista.

Acaba dient que en aquesta Cambra hom oblida molt sovint la veu del carrer. (Aplaudiments en la minoria d'Esquerra Republicana.)

EL PRESIDENT, amb gran energia, diu que no tornarà a tolerar atacs a l'ambient de la Cambra, que representa legítimament la voluntat del país.

EL MINISTRE D'INSTRUCCIO PUBLICA remarca que la República ha tingut cura d'augmentar el nombre d'escoles, però afegeix que no es poden improvisar mestres.

La República hauria volgut reclutar set mil mestres més per l'any que ve, però probablement no podrà fer-ho.

LA DISSOLUCIO DE LA COMPANYIA DE JESUS

Els punts de vista del representant del Vaticà

Madrid, 27. — A la Nunciatura esgüeixen acudint nombroses persones catòliques que vénen a palesar al representant del Papa, el seu sentiment amb motiu del decret de dissolució en el territori espanyol, de la Companyia de Jesús.

Per persona de confiança del Nunci, hem pogut esbrinar que aquest es plany vivament de la promulgació del decret, sobretot pel fet que resten milers de joves catòlics privats del gènere d'educació que volien seguir, d'acord amb les tradicions dels seus familiars.

Per altra banda, els béns que té la Companyia de Jesús a Espanya, no estaven pas amagats ni dissimulats. La companyia de Jesús resideix en establiments de la seva propietat i en fundacions.

Pel que fa referència a la Universitat pontificia de Comelles, la qual comprèn, com és sabut, una magnífica biblioteca, formosos i grans edificis i una extensa finca, en un dels llocs més pintorescos de la costa cantàbrica, els quals foren donats que el marquès de Comelles feu a la Santa Seu, aleshores regida per Lleó XIII, encomanant aquest la direcció del seminary a la Companyia de Jesús.

No sap la resolució que prendrà el Govern, però creu que la Universitat pontificia seguirà dedicant-se a la preparació de la clerecia espanyola, dirigit (entra el cap del Govern).

Demana que creï una plantilla dels esmentats obrers.

El Sr. SANTAORUZ per la comissió, agraeix les notes aportades en aquest debat pel senyor Menéndez i contesta breument al seu discurs.

El Sr. ORTIZ DE SOLORZANO protesta d'unes al·lusions del senyor Menéndez i dona la seva paraula d'honor que no té res que veure amb la indústria privada.

El Sr. MENENDEZ diu que ell no ha tingut intenció d'ofendre'l, ja que no creu que sigui ofensiu el dir que es pertany a una indústria privada.

El Sr. ORTIZ DE SOLORZANO tampoc no considera ofensiu, però diu que consti així.

El Sr. FANJUL lamenta les dures paraules que el senyor Menéndez ha tingut per l'exercit de la monarquia.

Rectifica l'ambigüitat dels seus discurs.

DISCURS DEL CAP DEL GOVERN

EL MINISTRE DE LA GUERRA creu que s'està empleant massa temps en aquest debat.

Estima que el senyor Menéndez es qui ha tractat més a fons la qüestió i qui major nombre de notes i major coneixement ha portat a la mateixa.

Diu que la reforma de l'exercit és unes vegades una consolidació del passat i altres obertures de camins per a l'esdevenidor; però en totes elles s'aspira a introduir una notable rebaixa en el pressupost de guerra.

L'any passat s'invertiren sota el concepte de despeses militars 700 milions de pesetes, però en això estaven incloses totes les despeses, aduïes dels drets de les classes passives i els retirats.

No he fet passar aquestes despeses a Hisenda i així mateix vaig fer en el pressupost de Foment amb el capítol dedicat a la cria cavallar militar.

Però encara hi havia un altre pressupost que era el de les fabricques militars i aquest pressupost és el que jo vull amortitzar amb aquest projecte de llei.

Seria fàcil assenyalar un pla de fabricacions militars a Espanya, però en aquest cas, no basta solament assenyalar-lo.

Importantíssim és que no poden continuar les coses com fins aquí, perquè seria preferible tancar les fabricques i continuar pagant al personal abans que aquestes fundacions.

Diu que a la pirotècnica de Sevilla hi ha 200 obrers que des del mes de novembre no saben en què ocupar-se.

Després diu que les fabricques militars han servit en molts casos de camps d'experimentació per als inventors, el qual no li sembla malament, però com aquesta atenció no estava prevista en els pressupostos, heus ací les despeses ocasionades pels esmentats assaigs que es tingueren de satisfacer-se d'amagat amb greu perjudici per l'economia de l'Estat.

Per això no he volgut que l'Estat continuï mantenint les fabricques militars, i és preferible que l'Estat es converteixi en client d'elles; però això no vol dir que les fabricques deixin d'ésser de l'Estat, doncs pel contrari seran d'aquell més que mai i l'Estat sabrà en tot moment, quin és la seva marxa i quin és el seu rendiment de fabricació.

Tampoc vol dir que el pressupost de Guerra no vagi a atendre les necessitats d'aquesta fabricació.

Després es refereix a les pressions que damunt d'ell s'han exercit pels elements, de caràcter privat, que creien que anaven a ésser lesionats en els seus interessos per la reforma.

Diu que amb la reforma que es projecta, no solament es formaran enginyers militars que en efecte surten de dites fabricques amb una gran competència, sinó que els enginyers civils tingran també el dret de beneficiar-se d'aquest aprenentatge.

Afegeix que aquest projecte està ple de bones intencions.

Les fabricques militars tal com estan avui, són excessives en temps de pau, i insuficients en temps de guerra.

El que es vol dir és que en temps de pau no constitueixen cap càrrega per l'Estat i en temps de guerra serveixen d'orientació per les fabricacions de guerra.

Ajudeix el discurs del senyor Fanjul i subratlla les manifestacions d'aquest gran dignat que l'administració a les fabricques militars era inadmissible.

Diu que es tracta d'una qüestió de gran interès nacional i prega a les Corts que acabin aquest debat ràpidament.

Contesta a les objeccions que va fer el senyor Ortega i Gasset sobre la junta de vestuari.

Creu que el senyor Ortega i Gasset ha estat mal informat sobre aquest assumpte i afegeix que si, en tot cas, la junta de vestuari no donés resultat, seria dissolta, però del que val la pena d'assajar el nou procediment.

Acaba remarcant de nou la urgència de la votació del projecte.

El senyor FANJUL rectifica.

Es dona compte que els diputats de la minoria republicana fan constar llur vot en contra del projecte de llei d'augment del nombre de guàrdies d'assalt.

El senyor FRANCO (don Ramon) intenta parlar, però el President li diu que aquest assumpte està resolt per la votació de les Corts i que, per tant, no pot concedir-li la paraula.

Afegeix que si pot fer constar el vot en contra, però sense que això vagi a influir per res sobre la decisió presa.

El senyor FERNANDEZ POSADA rectifica alguns extrems del discurs del ministre de la Guerra.

Diu que ell considera que, millor que consorsci, hauria estat el concedir plena autonomia a les fabricques militars.

El senyor ORTIZ DE SOLORZANO també rectifica.

Insisteix que la reorganització de les indústries militars no és transformar aquesta en indústries civils, la qual cosa considera perjudicial.

El PRESIDENT dona per acabada la discussió de la totalitat i s'aixeca la sessió a les onze menys cinc minuts, quan sols hi havia a la sala una dotzena de diputats.

Un projecte de llei de la minoria d'E. R. de C.

Acords dels socialistes

Madrid, 27. — La minoria socialista ha celebrat avui reunió, en la qual els companys que formen part de la Comissió de Governació han informat de la discussió que hi ha hagut amb motiu de la proposició presentada pel diputat senyor Quintana sobre la destitució dels Ajuntaments nomenats per l'article 29.

S'ha acordat com a criteri del grup, que els diputats d'aquest grup interverien en la dita Comissió defensin la proposta que les comissions gestores que substitueixin els Ajuntaments destituïts, hauran d'ésser nomenades per representants de les diferents agrupacions polítiques i socials de les respectives localitats, en relació amb la importància d'aquestes.

PRIMER CONGRES NACIONAL ADVERTIMENTS:

Fixada definitivament la data de celebració de les sessions del Primer Congrés Nacional d'Esquerra Republicana de Catalunya, per als dies 13 i 14 del vinent mes de febrer (dissabte i diumenge), al Palau de Projeccions dels Jardins de Montjuïc, la Secretaria General del Partit, Pelayo, 56, 1.er, 1.a, recorda a totes les Entitats adherides, que encara no hagin lliurat la seva inscripció, que són pregades de fer-ho amb la major rapidesa possible, no fiant-se del temps que els ha donat aquest ajornament, car el nombre d'Entitats adherides a Esquerra Republicana és tan considerable, que convé al Secretariat d'evitar l'acumulació de darrera hora, per facilitar la tasca de tothom.

Recordem, també, a totes les Entitats que, juntament amb la lletra d'inscripció, han de lliurar a la Secretaria una llista de socis, avalada amb les signatures del President i del Secretari.

Les mateixes signatures han d'avaluar els nomenaments de delegats efectius i suplents que cada Entitat porti al Congrés Nacional — el nomenament de delegat efectiu en full a part del nomenament de delegat suplent.